A

acele – andrele

adamască – macat

aghiazmă – apă sfinţită

agud – dud

ajur – ornament executat în pânză cu acul, după ce s-au scos firele

alior – nume dat mai multor specii de plante care conţin în tulpină şi în frunze un suc lăptos, otrăvitor

albele – farduri pentru albit faţa

androc – fusta creaţă, executată din două bucăţi de ţesătură unite pe orizontal. Pe toată suprafaţa era decorat cu ornamente geometrice realizate din alesături de mână

arceşte – în diagonală, pe piept

armaş – vechi dregător domnesc, însărcinat cu paza temniţelor

arzoaie – (despre femei) plină de temperament, focoasă

aşternuturi – ţesături de lână; macat

B

baccea – grădină

balţ – cingătoare din fâşie de piele de capră pe care se înşiră ţinte de cositor. Aceste fâşii sunt prinse pe o altă piele, mai lată (4-5 cm), având la un capăt o cataramă turnată tot din cositor. Balţul este purtat de fetele mari şi nevestele tinere la nunţi şi cu prilejul marilor sărbători

banta – betiţă la mâneca cămăşii

baneacă – un fel de doniţă

batulean – beat

bârneţ – aţă de cânepă cu care se legau iţarii sau izmenele; un brâu mai îngust

băbuşcă – băţ de alun, lung de 4 cm şi lat de 1 cm, ce avea o crestătură la un capăt. Cu ajutorul acestui băţ, se vâra aţa sau brăcinarul în betelia bernevicilor

băierele – cheutori mai mici

băieri – cheutori din burduf de oaie sau miel

bătătorul – scândura de lemn cu care se băteau la ţesut brâiele

beldie – prăjină

bernevici – pantaloni bărbăteşti din pănură albă, purtaţi mai ales iarna

bertă – şal din lână fină, de fabrică, de formă pătrată. Se făceau şi berte împletite din lână

bârsană – (despre oi) cu lâna lungă şi aspră

bibiluri – cheiţe

bâţî – (despre fete) dreaptă; ţanţoşă

blăniţă – tălpigi pe care se calcă la ţesut

bleahuiţî – (despre case) acoperită cu tablă

boboi – a arde cu vâlvătăi şi trosnituri

boghiţe – bobiţe; în special de struguri

bondiţă – cojoc scurt, fără mâneci

borsaline – pălării cu streaşină mare

bortă – gaură

borticele – găurele executate în pânză, după ce s-au scos câteva fire

bolând – (despre oameni) nărod, prostănac

brăcinar – bată pentru susţinut iţarii sau pantalonii

brăţară – încreţitură, ornament sub altiţa cămăşii la mânecă; ornament cusut pe creţii de la gaura cămăşii în jurul gulerului; bentiţă, manşetă

brătăşie – tovărăşie

breabăn – numele mai multor specii de plante erbacee care înfloresc primăvara

breană – mreană; un peşte de râu înrudit cu crapul

brezărău – creţii care se formau la gura cămăşii femeieşti, când se strângea aţa care o încreţea

brâglă – vatale

brânaşi – găitane, şnururi

brâuţ – cingătoare din lână îngustă, femeiască

brodărie – broderie; ornamente cusute pe pânză

broschiţă – pava la mâneca cămeşii

buci – calitate de cânepă inferioară

bucşât – bucşit; îndesat, umplut până la refuz

bugăt – destul, de ajuns

bugitî – (despre faţă) umflată, buhăită

buhur – bariz, batic de acoperit capul la femei

bulbuc – plantă erbacee toxică, din familia ranunculaceelor, răspândită în regiunile de munte

bunghi – nasturi

C

cabalaie – cahlă

cadril – pătrat executat cu bumbac gros, alb, care iese în evidenţă din vrâstele realizate la urzit şi ţesut. 2. pătrăţel de ţesătură de pânză sau de lână; 3. ţesătură în pătrate

cahlă – ursoaică; locul pe unde ieşea fumul

caic – caliug; luntre turcească, uşoară, lungă şi îngustă, încovoiată la capete

caimacan – caimacam; locţiitor al unor demnitari (turci) sau al domnitorului

canaci – canafi; nasturi la cojoc din burduf alb

caşmir – casâncă

caţaveică – haină scurtă, îmblănită cu vulpe, confecţionată din stofă de fabrică sau din ţesătură din casă, pentru zile de lucru

caţă – băţ lung cu cârlig la vârf cu care ciobanii prind oile

căldare – ceaun

căluş – băţ mic de alun, lung de 4 cm şi lat de 1 cm, ce avea o crestătură la mijloc; cu ajutorul lui se lega brăcinarul la iţari sau bernevici

cămaşă luncănească – cămaşă cu mâneca lungă din gât, încreţită la gură

cănăcei – năsturei

căpăstreală – tivitură

cărâtă – caretă; trăsură închisă, cu patru roţi

cătuni – cătăni; a face serviciul militar

ceică – uluc

celui – cealui; a înşela, a amăgi

cercelată – (despre vite) ţesălată

chelbe – ghebie; ghebă; manta ţărănească lungă, împodobită cu găitane

chei – găurele

cheiţe – găurele duble

chelea găinii – lănceţ (lanţ); cusătură pe creţi

cheptori – cheutori; aţe lungi cu care se leagă cămaşa la gură

chesuri – buzunări

chilipric – bumbac gros

chingă – brâu de încins, bărbătesc

chinguţă – cingătoare îngustă, femeiască

chirostee – suport din fier cu trei picioare, pe care se puneau căldarea (ceaunul) când se făcea mămăliga

chiruşte – altiţă triunghiulară

chitie – fes

chimer – chimir; brâu lat de piele, adesea ornamentat şi prevăzut cu buzunare, pe care îl poartă ţăranii

chindrusiu – albastru siniliu

chisogi – a bate zdravăn pe cineva, a face chiseliţă

chiti – a potrivi, a nimeri

chivără – chizură; pivără; acoperământ de cap în formă de chipiu înalt, folosit în trecut de ostaşii unor unităţi militare

cilibie – (despre femei) elegantă; graţioasă

cioareci – bernevici

ciot – canafi

cioturi – noduri la cârpa cu care femeile măritate acopereau capul

cită – chită; 12 fuioare de cânepă

ciubăr – vas de lemn

ciubuce – vrâste orizontale din urzeală

ciucuri – franjuri

ciupag – 1. bentiţă de pânză ce se punea la gura cămăşii, formând gulerul la cămaşa cu mâneci din umăr, femeiască şi bărbătească. 2. bentiţă de pânză ce se aplica pe creţii de la gura cămăşii femeieşti cu altiţă; 3. guler la cămaşă; 4. (prin extensie) stanul cămăşii femeieşti;

ciurel – ornament ce se executa cu acul pe creţii de la mâneca cămăşii, formând o brăţară lată de circa 4 cm

ciuvee – diferite obiecte de uz gospodăresc

civită – tivită

cânta – a boci

câlţi – a doua calitate de cânepă (după ce s-a scos fuiorul), care constituie bătătura la ţesăturile de cânepă

cârligeşte – tehnica prin care pielicica de miel sau de oaie se trage la cârlig ca să se întindă

cârmojăle – coji uscate de pâine sau de mămăligă

cârlig – igliţa

cârpă – basma

clin – lărgitură (pânză) care se aplică la stanul cămăşii, pentru a-i da lărgime

clocotici – numele unei plante cu flori galbene şi pete albăstrui, care creşte pe stânci

clupcă – veston bărbătesc, cu mâneci din şiac de „miţe”, ornamentat cu găitan negru („sutaş”)

coarne – un suport de sârmă pe care femeile îl puneau pe cap, iar la ureche avea câte o „umflătură” ce imita coarnele

coc – părul împletit într-o coadă sau două, ori chiar neîmpletit, ce se strângea la ceafă

corbocel – gârbăcel; bici făcut din mai multe curele împletite

corlatî – poliţă în jurul vetrei

costârneaţă – coteţ, cocină

conci – un suport metalic sau din lemn, de formă rotundă; cerc de sârmă de care atârnau trei aţe, cu ajutorul cărora se fixa pe cozi; se punea pe cap, prima dată la nuntă, miresei; 2. pieptănătura femeii după ce s-a măritat

contăş – haină bărbătească din suman sau pănură, îmblănită

contoman – cuntuman; şubă; haină bărbătească din suman sau pănură, lungă şi largă, de tipul mantalei, blănită

cordar – grindar

cordele – panglici

corn – 1. colţ; 2. un sfert dintr-un tulpan înflorat (pătrat), cu care se legau femeile la frunte

cornovăţ – conovăţ; funie cu care se leagă caii

cosiţe – cozi la femei

costişate – în diagonală

costoroabă – fiecare din cele opt bârne, late şi groase, ce se aşează orizontal pe stâlpii sau pe furcile casei şi care, împreună cu capetele căpriorilor, prinşi de ele, alcătuiesc apărătoarea sau streaşina casei şi acoperământul prispelor

coşărcuţă – părul pieptănat în două coade şi fixat pe ceafă cu spelci (andrele)

coşioară – diminutiv de la cocie; trăsurică

cot – unitate de măsură moştenită de la romani, cu care se măsurau ţesăturile de casă

cotioabă – căsuţa câinelui

cotransioari – panglici subţiri

cotruţă – locul liber aflat între horn şi perete la vatră

covei – zig-zag

crăcană – andrea îndoită la mijloc, denumită şi spelcă

creţi închedicaţi – ornamente geometrice ce se coseau pe creţii de la mâneca cămăşii, lângă betiţă

creţită – încreţită

cucă – căciulă înaltă pe care o purtau căpeteniile turceşti şi domnitorii români în timpul ceremoniilor

cujbă – vârtej de lemn format dintr-un stâlp bătut în pământ, de care se agaţă un alt stâlp pe orizontală, pe care se pune ceaunul la stână

cupă – pliu

curcubeie – dungi înguste, colorate diferit, ce se aflau lângă bata roşie, la catrinţă

cuşmă – căciulă

cutea – piatră cu care se ascute coasa

cuvertură – macat

D

darabină – scară deasă care se află în tindă sus, pe care stătea lâna spălată

dârmea – batistă albă; colţ

diplinele – completările din pielicică ce se pun la cojoc (năzile)

dohani – a fuma

dos – spate

droturi – volane

drughină – prăjină de lemn fixată sub streaşina casei pe peretele de la miazăzi şi răsărit, pe care puneau rufele la uscat sau straiele când ploua

druşcu – vătăjel sau vornicel

dupac – lovitură de pumn dată cuiva, mai ales după ceafă

dupăcit – tivit

F

falduri – clini la suman, pe şolduri

făgădar – hangiu; cârciumar

făgădău – han, cârciumă

făldurei – pliuşori mici

fişii – vrâste orizontale

fişiu – ştergar de borangic sau lână ţigaie

fâşcâi – a şuiera

flanea – fustă

flănică – fustă

fodor – volan la mâneca cămăşii

foi – lat de pânză

fontă – fundiţă

frânghie – bete de încins; cingătoare

frânghiuţe – franjuri

fuior – firul de cânepă din care se făcea urzeala la ţesături

fustă – volan mic

G

gaică – cordon fix în spatele jiletcii bărbăteşti

galon – panglică îngustă de 1 cm, neagră sau de altă culoare

găvănat – scobit

genuncher – cojoc cu mâneci lungi până la genunchi

ghenar – chenar

gherdan – colier din mărgele colorate, cusute în diferite motive geometrice, lat de circa 5-10 cm, ce se purta la costumul popular în zile de sărbătoare

ghideică – scurteică, caţaveică

ghilită – albită

giguri – valuri de stofă

gâţe – panglici ce se împletesc la capătul cosiţelor fetelor; cosiţe

gândul mâţei – zig-zag

gâţar – obiect de formă circulară, dintr-un material tare, acoperit cu un gherdan de mărgele; se purta pe cap de către mirese

gâţe – codiţe; părul se împletea în gâţe

ghizdele – buzunări tăiate la cioareci de dimie albă

gluguşul – glugă, capişon

gofrate – încreţite cu vergele de lemn; astfel se făceau fustele albe, femeieşti, şi cele de borangic, bărbăteşti, în special cele de ocazie (de mire)

griiţar – creiţar; monedă mică de argint

grindar – coarda (grinda) din mijlocul casei; sprijină greutatea podului şi se fixa peste celelalte grinzi

grindă – drug de lemn rotund şi portativ, fixat dintr-un perete în altul, deasupra patului şi hornului

grindeli – numele unor peşti mici cu pete negre

gros – închisoare

grosar – temnicer

grimea – batistă albă în trei colţuri, folosită la legat capul

guler – bată

H

hahău – ciomag

haliţă – 1. burduf; 2. fâşie de burduf îngustă, ce se aplică pe cusături, la cojoc

hamger – hamgel; hanger; pumnal mare încovoiat

hantal – antal; butoi mare de stejar (mai ales pentru vin şi rachiu)

haraci – tribut anual pe care ţările vasale îl plăteau Imperiului Otoman

hălăgiugă – tufă; desiş de mărăcini

hălăoaie – (despre femei) greoaie; trândavă

hâciui – hâşâi; huciui; a alunga găinile

hâj – bucătărie de vară

hobât – tulpanul înflorat cu care se „lega” mireasa la nuntă, semn că a trecut în rândul femeilor căsătorite

hocium – pocium; par lung care serveşte la susţinerea unui gard, perete

horbotă – dantelă

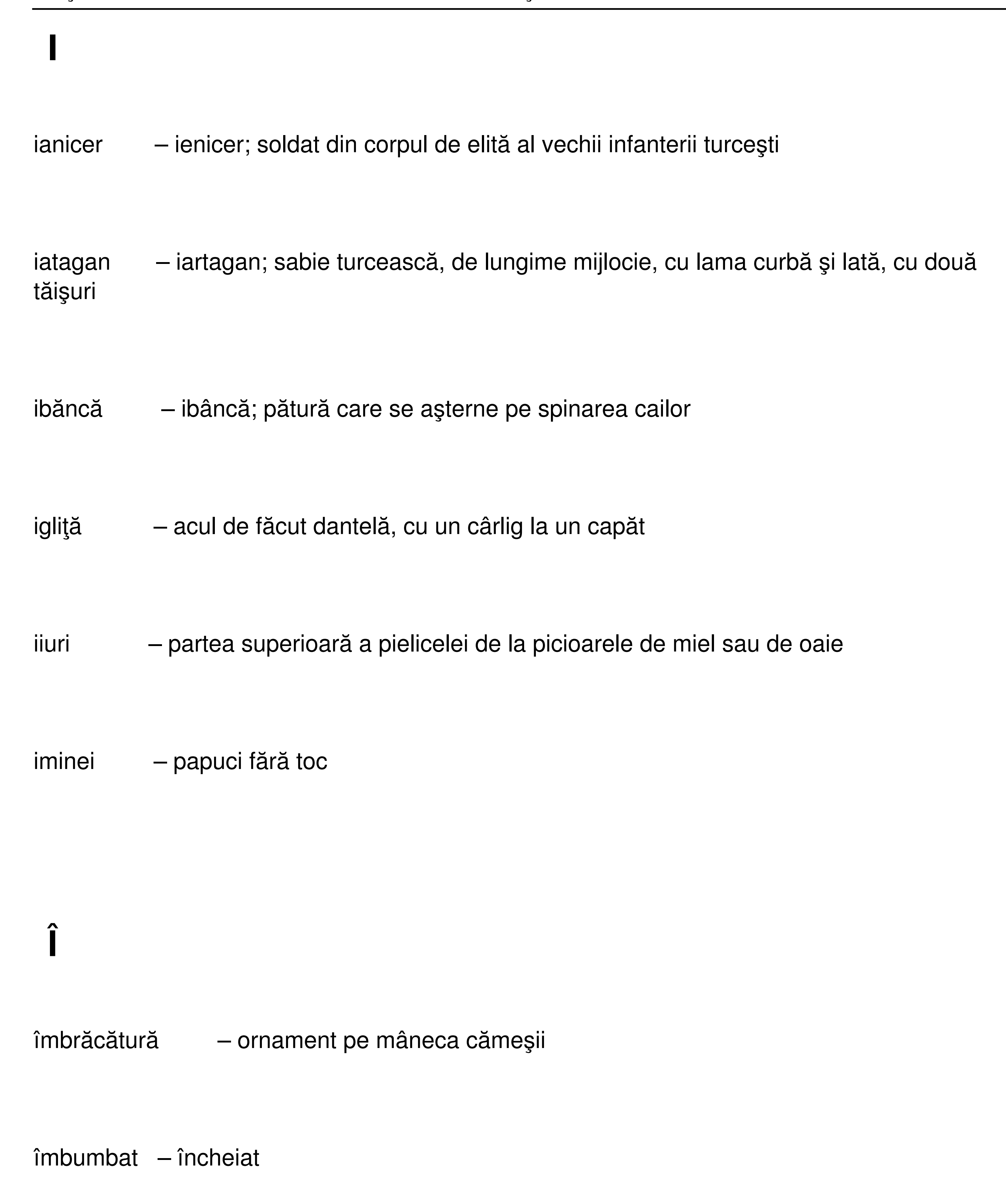
horholină – fată bătrână; hoaşcă

hortişe – costişe

hultuian – pom altoit

hurdubei – locuri rele

hurube – găurele la acoperişul casei prin care ieşea fumul afară din pod

I

ianicer – ienicer; soldat din corpul de elită al vechii infanterii turceşti

iatagan – iartagan; sabie turcească, de lungime mijlocie, cu lama curbă şi lată, cu două tăişuri

ibăncă – ibâncă; pătură care se aşterne pe spinarea cailor

igliţă – acul de făcut dantelă, cu un cârlig la un capăt

iiuri – partea superioară a pielicelei de la picioarele de miel sau de oaie

iminei – papuci fără toc

Î

îmbrăcătură – ornament pe mâneca cămeşii

îmbumbat – încheiat

încadrilatură – pătrate realizate la urzit şi ţesut

încheptorate – încheiate

înduplecat – dublu

înfăşurătoare – aţele cu care se prindeau obielele de picior

înflorită – pictată

întinsătoare de pânză – tindeche

înzălate – continuu

J

jiletcă – pieptar de dimie

jâchie – zăghie; zeghe; haină făcută din piele de oaie cu care se îmbracă ciobanii

L

lai – negru amestecat cu alb

lătunoi – răritură produsă în ţesătură din pricina ruperii unuia sau a mai multor fire din urzeală

(a) lega – punerea pe capul miresei a batistei în trei colţuri, semn că a trecut în rândul femeilor căsătorite

lacre – pătrate ce ieşeau în evidenţă la ţesut din vrâstele realizate la urzit şi ţesut

laghiţă – laviţă

lâneaţă – strămătură

lăncez – lanţ

lăptuci – jumătate de iţ; foi

lărgământ – clin

leopăitî – flecară

legătură – batistă albă; colţ; cu dantelă pe margine

liliaciu – mov

lotreţ – hoţ, tâlhar

lozniţă – instalaţie formată dintr-o groapă săpată în pământ, în care arde focul, deasupra căreia se fixează o leasă de lemn, unde se pun fructele la uscat

lumină – lumânare

lungoare – lingoare, febră tifoidă

M

mahamudă – mahmudea; monedă turcească de aur, care a circulat în trecut şi în Ţările Române

martaci – stâlpi; grinzi

maramă – ştergar (de obicei, din borangic) de îmbrobodit

măişor – vergea de lemn tare

mălac – numele unei plante, probabil laur

mertic – măsură veche pentru cereale, egală cu cca. 1-2 ocale

miezurică – a doua calitate de lână, după ce s-a scos părul la pieptănat

miogârţan – numele unei specii de şoareci

miniştergură – mâneştergură; ştergare de îmbrobodit

mintean – cojoc cu mâneci, scurt până la şold

mirej – dantelă

mirejuţă – ajur

miţe – vrâste înguste, făcute din două fire de culori diferite, răsucite într-unul singur

mânecate – zorii zilei

modoroi – om morocănos, ursuz, posac

mohorâtă – închisă

moşare – pielicele de miel tăiat, de obicei, în preajma Moşilor de Primăvară

moţate – ascuţite

mreajă – cusătură cu care se încheie cămaşa

mucie – muchie

mur – bleumarin

musculiţe – încheietură la cămăşi, executată cu aţă neagră

muşcăţică – ornamentul îngust ce înconjura altiţa şi care se cosea între rândurile altiţei

muşte – cruciţe

mutate – din loc în loc

N

nadai – nădai; a-şi da seama, a se dumeri

năborî – năbărî; a invada, a asalta

năframă – batistă din pânză de bumbac, in sau cânepă, împodobită cu motive ornamentale cusute cu strămătură sau arnici colorat

năpujî – a năpădi, a podidi

năzi – completările (din pielicică de miel sau cârlan) ce se pun la mijloc

neargăsită – nedubită

nimiteţ – ţesătură subţire; voal

noaten – lână de pe cârlan (miel de un an)

nodăţele – ornamente mici, colţurei înguşti, făcuţi cu aţă şi ac

O

oblici – a afla, a descoperi

oblu – drept

obrămi – baierele traistei

obraţ – suprafaţă de teren lată de o prăjină şi lungă de patru sau opt prăjini; postată

ocă – veche unitate de măsură pentru capacităţi şi greutăţi, egală cu cca. un litru

ochi – pătrat în care se alege ornamentul

ogoi – a linişti, a potoli

ojână – ujină; interval de timp din jurul orelor 4-5 ale după amiezii

ortoman – chipeş, mândru, viteaz

opinci cruşite – opinci cu piele de porc sau vită tăbăcită

otânjî – a lovi, a bate

P

pacui – a împacheta; a împături

paianjăn – trei găurele duble, ţesute la mijloc cu acul cu aţă albă, imitând paianjenul

pantaloni balonaţi – bufanţi

patrare – pătrare; vas cu capacitatea variind între un sfert de baniţă şi două baniţe

pavă – un pătrat mic de pânză ce se pune la cămaşă, sub braţ

păfta – pafta; cingătoare alcătuită din plăci de metal legate între ele cu lănţişoare sau fixate între ele cu ţinte

pănuţe – flori

pături – pliuri

persucea – două fire sucite în unul singur

pestelcă – şorţ de ţesătură de lână, ce se purta la fuste din stofă ţesută; era o ţesătură diferită de cea a fustei; se făcea şi din stofă de fabrică

peşteman – ţesătură dreptunghiulară care se poartă de femei de la brâu în jos; executată din doi laţi de ţesătură bleumarin, cusuţi la mijloc, pe orizontală; la poale şi la părţile din faţă este ornamentată cu motive din alesături de mână ţesute sau cusute cu acul

piersăciu – roz

pietrari – mărgele şi zgărdiţe de mărgele

pânză întors – pânză de cânepă şi bumbac

pânzătură – ştergar de îmbrobodit

pânziu – ţesătură ca la pânză, în două iţe

ploicică – ploiţă; dantelă făcută cu igliţa (acuşorul) cu aţă albă; se punea la cămăşi

plotog – meşină; burduf; se aplică la cojoace

pociumbi – stâlp din lemn de fag, la horn, înalt de 34 cm

poduri – vrâste late de cca. 3-4 cm la catrinţe, intercalate între vrâstele înguste de cca. 2 cm

pomăt – livadă

poponeţ – fitil de pânză care se punea în seu de oaie la opaiţ; prin extensie, opaiţ

potmol – laolaltă, grămadă

poznări – buzunări

prichici – muchia hornului de 7 cm lăţime

prigitoare – împrejmuitoare, o ţesătură dreptunghiulară în 4 iţe, cu care femeile îşi acopereau corpul, de la brâu în jos, denumită în Moldova catrinţă; are bete roşii la cele două margini, curcubeie la bete şi vrâste la părţile din faţă, spatele (dosul) fiind negru

prim – blană de miel, oaie, dihor sau jder ce se pune pe marginea bundiţei sau a cojocelului

pripas – copil nelegitim; copil din flori

propoadă – broboadă; maramă

pripoi – „pahar dulce”, masă mare, la nuntă; se servea duminică seara, după cununia religioasă, la care se dădeau daruri, în special bani

pucului – a reuşi, cu eforturi, să facă faţă, să o scoată la capăt

pui săriţi – pui din loc în loc

pui – flori, ornamente cusute, cu strămătură sau arnici, colorate, care împodobeau piesele de port femeieşti şi bărbăteşti

pulpane – părţile din faţă ale catrinţei; erau decorate cu vrâste colorate

punctureşte – punct de cusătură, în puncte

purici – peniţe de lemn de fag, care se băteau între bârnele casei, peste care se bătea lut cu paie

R

rasad – sarad; găitan de lână neagră

(a) ravini – pielicica uscată se umezeşte cu apă sărată şi se întinde pentru a fi curăţată

răzlog – bucată lungă de lemn sau despicătură din trunchiul unui copac întrebuinţată la îngrădituri

răsădăitură – încărcătură cu sarad

rât – câmp neted pentru păşunatul vitelor sau de unde se coseşte iarba pentru fân; şes

râuri – ornamente pe mâneca cămăşii

rochie – fustă din material de fabrică

rostofol – fustă la cămaşa bărbătească

rudă – culme (pe care se aşează hainele)

roşu foc – roşu aprins

rugină – cuţit vechi, uzat

rugioară – diminutiv al lui rugină

rujdi – a freca; a roade

S

sacâz – bumbac gros

salamalic – salamalec; formulă de salut la popoarele de religie mahomedană

salaş – sălaş; sicriu

sarad – găitan din lână; cu acesta se coseau ornamentele pe sumane

sardace – sumane scurte

sarică – manta ţărănească lungă şi miţoasă pe din-afară, ţesută din fire groase de lână pe care o poartă oamenii la munte

săcui – trăistuţă mică cu o singură baieră

săvai – savai; fie, măcar, chiar

scaune – vrâste late de 3-4 cm între vrâstele înguste la catrinţă

schijă – tuci

scurteică – caţaveică

seovergi – gogoşi

sfaşie – curea de piele bătură cu ţinte de cositor

sfăşii – vrâste orizontale realizate din urzeală pe brâul bărbătesc

sâcreată – afurisită, blestemată

şlaier – voalul miresei

slatină – apă sărată

sorocită – menită, descântată

spătuială – pânză care dubla cămaşa bărbătească în spate

spelcă – andrea de făcut dantelă

spetează – scândură din lemn de brad ce circa 15 cm; cu ea se ridicau firele la ţesut pentru a se ornamenta ţesătura

spiţ – colţuri făcute cu acul şi aţa, la cămaşă

stan – partea de sus a cămăşii care acoperă corpul până la brâu

stative – 1. război de ţesut. 2. ramă de lemn pe care se întindea pielicica de miel sau de oaie ca să poată fi curăţată cu gripca

stârchişori – găurele întoarse, duble, executate în pânză după ce s-au scos firele

stârcit – strâns, ghemuit

straie – haine, costume

strajă – cusătură cu care se uneau cei doi laţi de ţesătură, pe orizontală, formând ţoandra

străcătoare – ţesătură de lână, pătrată, cu baiere la cele patru colţuri, folosite ca traistă de femei

strămătură – 1. destrămătură; 2. lânică fină, de fabrică

strâmbulete – spirală

stremţe – franjuri

sucitură – două fire răsucite într-unul singur

suman – 1. stofă de lână ţesută în casă în 4 iţe şi dată la piuă; 2. haina din suman sau pănură dată la piuă

suman încărcat – suman bogat împodobit cu sarad

suman sărăduit – suman ornamentat cu sarad

suman zgărduit – suman ornamentat cu sarad, în special cu motivul „zgărdiţă”

Ş

şabac – ajur

şarbac – zig-zag

şinătău – zig-zag

şirimboi – zimţi

şitori – vrâste; bete

şiuşiulete – vrâstuţe făcute din două fire diferit colorate şi răsucite într-unul singur

şoldan – pui de iepure până la un an

şpenţer – cojoc scurt, cu mâneci, fără prim pe margine

şuşănea – şuşanea; puşcă lungă, arnăuţească

T

table – romburi

tăbliţe – tălpigi, blăniţe

taftur – chingă cu care se strânge şaua sau pătura de pe cal, cu care se leagă scările la şa

tăngăliu – vrâste late la capetele broboadei

tău – lac; baltă

temniţar – teminicer

tigitură turcească – feston

tilihoi – om nătâng, prostănac

tivel – tighel

târnaţ – cerdac, pridvor

târşat – curea verde îngustă cu care se împleteau ornamentele la cojoace

tochilă – locul unde se topeşte cânepa

toiag – lumânare care se aşează în mână, pe pieptul sau la capul mortului

topcilă – topilă; loc amenajat în albia unui râu, unde se pune la topit cânepa

tort – fuior de cânepă folosit ca urzeală la ţesut pânza; se fierbea cu cenuşă la ştiubeiul de lemn

toval – piele de vită tăbăcită şi vopsită

trăgătorul – cureaua cu care se lega opinca

tremurici – flori artificiale

tricol – târcol

trupar – mintean

tuhoarcă – cojoc lung până la pământ; cojoc ciobănesc

tuslugi – ciorapi făcuţi din aţă albă

Ţ

ţacuri – colţurele executate cu acul sau igliţa

ţăjişoare – ţăvi; ţevi vegetale de dimensiuni diferite

ţărţămuri – franjuri la brâul bărbătesc sau femeiesc

ţiga – cuvânt cu care se cheamă caprele

ţipău – ţipou; pâine mică, rotundă

ţitură – brezărău

ţâpa – a se arunca, a se zvârli

ţâră – puţin

ţoală – lăicer ţesut în două iţe, cu vrâste

ţoandră – o ţesătură dreptunghiulară de culoare bleumarin; cu ea femeile îşi acopereau corpul; se făcea din doi laţi de ţesătură cusuţi la mijloc, pe orizontală; ţesătura fiind îngustă; înlocuia catrinţa

ţop – coc

ţurţuri – ciucuri, franjuri

U

uncrop – petrecerea care se făcea numai cu rudele, după nuntă

unteriţă – cofă de lemn în care se punea smântâna

urechi – cheutori

ursoaică – cahlă; gura sobei din podul tindei pe unde iese fumul afară

V

vadriţă – diminutiv al lui vadră

vadră – veche unitate de măsură a capacităţii folosită pentru lichide, echivalentă cu cca. 10 litri

vatrai – pământul dintre cuptor şi perete; aici putea dormi un om

vălătuc – sul

vărgi – vrâste

veacă – tigitura iţarilor; pe aici se trecea aţa sau brăcinarul

vers – viers; glas, voce, timbru al vocii

vânăt – albastru

vătăjei – vornicei; cavaleri de onoare la nuntă ţărănească tradiţională

Z

zăhăi – a deranja, a încurca

zâcalaş – cântăreţ din vioară, fluier sau din alte instrument; muzicant

zăbrenic – ştergar de îmbrobodit

zărfurele – găurele duble, legate două câte două la mijloc, cu aţă albă

zăvezi – ţesătură în 4 iţe

(a) (se) zbici – a se usca

zdrenţe – franjuri

zgărdiţe– gherdane de mărgele